

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie 2 przesyłką pocztową 2 zł. — Dla odbierających piśmie tu miejscu 2 zł. 25 gr. Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędnościowej Nr. 6206.
Sklep „Goniec Częstochowski”, ul. Panny-Maryj 23.—Telefon nr. 2650.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, ul. P. Maryj 23. Tel. 2245. Skrz. p. 45.
Redaktor lub jego zastępca przyjmują zamówienia z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10-30 po poł.
Reklamów nadesłanych redakcja nie zwraca.

CENY OGŁOSZEN: Za wiersz milimetrowy przez tekstem 50 gr. W tekście i naciśle 40 gr. za tekstem 20 gr. Drobne ogłoszenia wiersz naciśle 25 gr. Każdy dalszy wiersz po 15 gr. Najtańsze ogł. drobne zł. 150. Ogłoszenia zamiejscowe i ogłoszenia 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 proc. drożej. Ogłoszenia skłonne, fantazyjne, cyfrowe i bilansowe o 50 proc. drożej.

Przemysł polski w roku 1933

Nie posiadamy dotąd materiałów, któreby dawały wyczerpujący obraz sytuacji przemysłu w r. 1933. Niemniej jednak pro wizoryczne dane, dla kilku głównych dziedzin przemysłu pozwalają stwierdzić wspólne cechy, charakteryzujące ich położenie w roku zeszłym.

W całym szeregu dziedzin zaznaczył się wzrost produkcji względnie zahamowanie tempa jej spadku. Przykładowo można wskazać, iż w przemyśle hutniczym żelaznym, w przemyśle papierniczym, w niektórych działach przemysłu metalowego, wydobycie węgla zmniejszyło się stosunkowo nieznacznie.

Pewna poprawa produkcji w niewielkim tylko stopniu była wynikiem wzrostu zbytu na rynku wewnętrznym. Produkcja papiernicza, gdzie konsumpcja wewnętrzna wzrosła w porównaniu z r. 1932 o 54 proc. stanowi tu raczej wyjątek. W hutnictwie żelaznym, w przemyśle węglowym, w przemyśle metalowym, spożycie rynku wewnętrznego bądź spadło, bądź też utrzymało się na nader niskim poziomie.

Ograniczona pojemność rynku wewnętrznego zmusiła wymienione dziedziny wytwórczości do wzmocnienia wysiłków w kierunku szukania zbytu na rynkach zagranicznych. Przedewszystkiem więc wybitnym tym zawdzięczać należy stosunkowo pomyślne pod względem ilościowym wyniki produkcji w roku ubiegłym. Tak więc hutnictwo żelazne zwiększyło swój eksport o 100 proc. Eksport węgla zmniejszył się naprawdę o ca. 12 proc., jednakowoż wobec dużych trudności, jakie się przytrzyły się przed tym wywozem na jego głównych rynkach zbytu, wynik ten jest raczej sukcesem i dowodem znacznej aktywności naszego przemysłu węglowego. Do akcji eksportowej przystąpił przemysł papierniczy. Eksport papieru który jeszcze w początkach roku ubiegłego był w zupełnym zaniku, został w ostatnich miesiącach tego roku wydatnie podniesiony, rokując nadzieje dalszego, poważnego wzrostu. Zwiększył się również wywóz szeregu artykułów przemysłu metalowego przełomczego a obecnie w toku są prace nad wzmocnieniem wywozu i objęciem wspólną akcją innych dziedzin tego przemysłu.

Stosunkowo pomyślne wyniki ilościowe produkcji nie szły w parze z wynikami finansowymi. Było to spowodowane z jednej strony przez: uniesienie punktu ciężkości zbytu na rynki eksportowe, z drugiej

zawsz strony, skutkiem niższych cen, przeprowadzonych na rynku wewnętrznym. Omawiane przemysły znajdowały się w roku zeszłym nędogł pod wpływem obu tych czynników. Jako przykład oddziaływania czynnika eksportowego wskazać można przemysł węglowy. Ilościowo zmniejszeniu eksportu węgla o 12 proc. odpowiadał spadek wpływów o 21 proc. W przemyśle papierniczym, gdzie w ciągu roku zeszłego dokonana została trzykrotna poważna zmiana cen, zbyt wzrósł o 6,6 proc., a obroty syndykatyczne zmniejszyły się o 3,5 proc. Przykładem oddzia-

ływania w tym samym kierunku innego czynnika są niektóre dziedziny przemysłu metalowego przetwórczego, gdzie ostra walka konkurencyjna doprowadziła ceny do poziomu kosztów produkcji. W rezultacie mimo dość znacznego w porównaniu z rokiem 1932 zwiększenia stanu zatrudnienia, obroty finansowe fabryk były mniejsze niż w tym roku.

Powyższy układ stosunków nie mógł pozostać bez wpływu na sytuację finansową poszczególnych dziedzin wytwórczości. Przykładem mogą być bilanse wszystkich niemal większych zakładów hutniczych, wykazujące straty. Jeżeli mimo to przemysł zachował dużą odporność i aktywność, zawdzięczać to należy w dużym stopniu wysiłkom w kierunku zmniejszenia kosztów własnych.

wać państwo, chcąc pokryć narzucające się długi. Opinia publiczna jest zaalarmowana. Tylko przez dobitne i szczegółowe wyjaśnienie będzie ją można uspokoić.

Po odczytaniu całego szeregu interpelacji, premier Chautemps oświadczył, że sprawę wyjaśnienia katastrofy z pod Lagny proponuje odłożyć do piątku 19 bm. a dzisiejsze posiedzenie poświęcić całkowicie omówieniu afer bajonńskiej.

M. in. zostanie zgłoszony wniosek, domagający się, w interesie całkowitego wyświetlenia sprawy, znieślenia nietykalności wszystkich posłów na przeciąg 3 miesięcy.

Firma niemiecka

oszukiwała marynarke peruwiańska.

Tallin. — Do Tallina przybył nieoczekiwanie poseł Peru w Berlinie dla wyjaśnienia nadużyć popełnionych przy sprzedaży dwóch okrętów wojennych estońskich „Lepnuk” i „Vambola” dla republiki Peru.

Jak się okazało, rząd Peru powolił po dejrzenie, że przy transakcji tej dopuszczono się skandalicznych nadużyć. Rząd Peru zapłacił za okręty wojenne estońskie o 300.000 dolarów więcej, aniżeli rząd estoński otrzymał za te okręty.

Posrednikiem przy sprzedaży okrętów wojennych była firma hamburska niemiecka, zajmująca się handlem staram żelazem i bronią. Firma ta popełniła niekorzystnie rządowi republiki Peru poważne nadużycia.

Udział w tej aferze brał również kapitan marynarki por. Fanza, zajmujący stanowisko attaché morskiego w Londynie. Kpt. Fanza po wykryciu nadużyć znikł.

FELIKS CHODOROWSKI

INSPEKTOR KONTROLI SKARBOWEJ.
Opatrzony św. Sakramentem, zmarł dnia 10-go stycznia 1934 r.
Eksportacja zwłok z domu żałoby przy ul. Al. Wolności 18 do kościoła św. Rodziny nastąpił dnia 12-go b. m. t. j. w piątek o godz. 3.30 po poł. — Msza św. i pogrzeb na cmentarzu na Kulach w sobotę dnia 13-go b. m. o godzinie 9-jej rano.
O smutnych tych obrzędach zawiadamiają, pozostali w nieulotnym żalu
Żona, córka, syn i rodzina.

Parlament francuski rozpoczął sensacyjną dyskusję nad aferą bajonńską

Paryż. — W otoczonej pierścieniem wojska, policji i gwardji narodowej Izbie deputowanych rozpoczęła się wczoraj o godz. 15 m. 30 sensacyjna dyskusja nad interpelacjami w sprawie skandalu Stawiskiego. Zgłoszonych jest 12 interpelacji, które jeśli nie spowodują natychmiastowego upadku gabinetu Chautempsa, to w każdym razie zrujniają dotychczasowy autorytet.

Z dużym napięciem oczekuje się wystąpienia Herriota, uważanego za przyszłego ministra spraw zagr., który z polecenia najbardziej skompromitowanej w aferze partji radykalnej zabierze głos w dyskusji nad interpelacjami.

Obok ciężkich słów oskarżenia, jakie padną pod adresem rządu z ust posłów nacjonalistycznych, centrowych i socjalistycznych, do Izby deputowanych dojdzie głośny pomruk ulicy, której burzliwe wyrazi się olbrzymią demonstracją. Spodziewane są rozruchy i krwawe starcia. Próby uspokojenia umysłów, podjęte przez rząd za pośrednictwem rządowej prasy, podnieciły jeszcze bardziej tłum, który się burzy, widząc w tem chęć stłumienia skandalu i zatarcia śladów.

Jak stwierdzono, Stawiski pozostawił po sobie tylko drobne sumy. Setki milionów, które pokryje obecnie państwo, ugrzęzły więc w kieszeniach wysoko postawionych pośredników i protektorów oszusta.

Próbę stłumienia skandalu widzi się też w wniesionym projekcie nowej ustawy, który przewiduje duże kary za uwłaczanie komuś w piśmie. Ustawa ta, która nie jest niczem innym, jak próbą wprowadzenia zamaskowanej cenzury prasowej, wywołuje zrozumiałą reakcję.

Olbrzymią sensacją wzbudza artykuł znanego działacza nacjonalistycznego — Maurrasa w „Action Française”, który składa przysięgę, że własną ręką zastrzele jak psa każdego polityka i dygnitarza, któryby stosując nową ustawę, chciał osłonić przed wiadomością ogółu swoje machinacje.

Paryż. — Oczekiwane od kilku dni z wielkim napięciem posiedzenie parlamentu francuskiego, poświęcone specjalnie aferze Stawiskiego, rozpoczęło się w czwartek o godz. 15 m. 30 pod prze-

wodnictwem wybranego już dziesiąty raz rzędu prezydenta Bouissona.

Wśród niesłychanie nerwowej atmosfery prezydent parlamentu otworzył posiedzenie przemówieniem, w którym zaznaczył między innymi:

— Parlament niecierpliwi się! Bez zwłoki przystąpmy do dyskusji, której celem kraj oczekuje z zainteresowaniem.

Nie możemy dopuścić, aby dłużej jeszcze panował niepokój, wytworzony niemożnością pokrycia deficytu budżetowego, pomimo wysiłków najteższych głów kraju. Nie chcemy dalej znosić niepewności w sytuacji zewnętrzno-politycznej. Nie chcemy, aby konferencja rozbrojenia była ironicznym paradowsem! Czy dla autorytetu rządu nie jest to poniżające, że w ciągu jednego roku zmieniły się cztery gabinety?!

Musimy wyjaśnić straszną tragedję kolejową z Lagny. Nie przebraliśmy jeszcze jej echa, a nowy skandal zjawiał się na widowni. Czy zawsze znajdzie się ktoś bezczelny, który wykorzysta i obrabuje kapitał prywatny, do którego musi apelo-

Groźne zajście na wyższych uczelniach.

Budapeszt. — W związku ze strajkiem studentów doszło na uniwersytecie debreczyńskim do gwałtownych ekscesów. Strajkujący uniemożliwili studentom zdyktowanie dokonywania zapisów. Rektor zażądał wobec tego policję, z którą doszło do formalnej bitwy w auli uniwersyteckiej. Dopiero po nadejściu posiłków policja opanowała sytuację i otoczyła kordonem cały uniwersytet. Po obu stronach jest kilkadziesiąt ciężko pobitych. Za pisy na uniwersytet uległy wstrzymaniu. Strajk rozszerzył się na wszystkie wyższe uczelnie w kraju, na które zapisało się ogółem zaledwie 50 słuchaczy. Studenti jakoby zdecydowani są wytrwać w walce o swe postulaty. Na znak protestu studenci występują masowo z przychylną dla rządu organizacją współpracy narodowej oraz ze związku stowarzyszeń studenckich.

Rozprawa nad zmianą Konstytucji w komisji sejmowej

Warszawa. — Wczoraj o godz. 10-jej rano rozpoczęło się posiedzenie sejmowej komisji konstytucyjnej, poświęcone dyskusji nad sprawą zmiany Konstytucji i ogłoszonymi w grudniu ub. roku tezami ustrojowymi B. B.

Na wstępie dyskusji zabierali głos przedstawiciele opozycyjnych klubów lewicowych i centrowych dla złożenia zasadniczych deklaracji.

Prezes Klubu Ludowego, poseł Róg, stwierdził, że masy ludowe mają większe zmartwienia niż troską o zmianę Konstytucji. Najważniejszą dla społeczeństwa sprawą jest katastrofa gospodarcza. Wola ona: wielkim głosem o pomoc i ratunek, którego nie zastąpi taka czy inna zmiana Konstytucji. Konstytucja nawet najlepsza, ale ignorowana, pomiatana przez władze, nie może zapewnić państwu podstaw trwałego rozwoju. Masy ludowe rozumieją, że przyczyną zła nie jest obowiązująca dotychczasowa Kon-

stytucja, lecz to, że nie była ona i nie jest szanowana.

Pos. Róg wyraża imieniem swego klubu jak najbardziej stanowczy protest przeciw odsuwaniu mas ludowych od wpływu na bieg spraw państwowych. Państwo nowożytne, zwłaszcza znajdujące się w tem położeniu geograficznym i politycznym, co Polska, może być pewne swego bezpieczeństwa tylko wtedy, gdy ogół obywateli będzie się poczował do odpowiedzialności za to państwo.

Projekt obecnie przedstawiony, tak jak i poprzednie projekty, oddaje władzę w państwie jednemu, która w projekcie nazwana jest Prezydentem Rzeczypospolitej, ale w rzeczywistości byłaby niekoronowanym królem samowładnym z władzą większą, niż ma jakikolwiek król w państwie nowoczesnym.

Następny mówca, pos. Czapiński (PPS) wyraził wątpliwość, czy elaborat konstytucyjny uzyska sankcję czynnika w Pol-

Minister Józef Beck. Minister Spraw Zagranicznych Józef Beck udaje się do Genewy, gdzie przewodniczyć będzie szóstemu posiedzeniu Rady Ligi Narodów.

